

SPEAK, MEMORY

★★★★☆

Den Haag | Het is al een tijd aan de gang in de hedendaagse kunst. Geschiedenissen en verhalen vormen de ruggengraat van een kunstwerk. Niet zelden gaat het daarbij om vergeten leed en onder het tapijt geveegde misstanden, die toch een wissel trekken op het heden. Kunst die verhalend is, heeft vaak een geëngageerde dubbele bodem. Maar in Stroom, Den Haag, is dat niet het geval. Daar gaat het in de groepstentoonstelling vooral om de herinnering zelf, als op zichzelf staand fenomeen. Centraal staan de Haagse kunstenaars Vittorio Roerade, Leontine Liefvering en Sara Rajaei, als ontvangers van de Stroom Premium subsidie in 2009. Het meest opvallend zijn de bijdragen van Sara Rajaei (1976). Dat komt omdat ze is vertegenwoordigd met zowel een sterk, als een zwak werk. *Shahrazad* (2009) is een filmisch portret van een dichteres die aan huis gekluisterd is, dat wel eindeloos lijkt. Op elk potje, elk hoekje van haar huis wordt aandachtig ingezoomd. Maar die aandacht wordt nergens echt gerechtvaardigd. En als dan uiteindelijk blijkt waarom ze binnen zit – ze is gewoonweg slecht ter been – voelt dat als een anticlimax. De langzame traagheid van de film doet gekunsteld aan. Een ruimte verder maakt ze met de film *A leap year that started on a Friday* (2010) alles goed en imponeert ze met beknopte eenvoud: een zachte stem ver-

telt van een vliegtuigongeluk, van een huisvriend die daarbij het leven verloor. De eenvoud is snijdend en direct, vooral vanwege het vrijwel lege beeld met geprojecteerde tekst: soms zijn woorden al krachtig genoeg. Dit verhaal over verlies en dood is interessanter dan die amechtige oudere dame die aan zichzelf genoeg lijkt te hebben.

Dat wil niet zeggen, dat er geen juweeltjes tussen zitten in deze tentoonstelling. Omer Fast (1972) liet afwisselend acteurs elkaar een verhaal vertellen in de video-installatie van de performance *Talk Show* (2009). Degene die het eerst aanhoorde, vertelt het door aan een nieuwe acteur, en zo zie je hoe een verhaal verandert, groeit en vervormt, net zoals dat gaat met geschiedenis: wat je uiteindelijk overgeleverd krijgt, kan best een groteske versie van de realiteit zijn.

Fast varieert met zijn drieluik op het kinderspel *Chinese whispers*, waarbij een woord van kind tot kind in een kring wordt doorgefluisterd, om uiteindelijk verhaspeld aan het begin weer op te duiken. Ook 'Speak, Memory' fungeert als doorgefluik: van een trend in de beeldende kunst. De expositie zit vol verhalen en herinneringen, maar ontstijgt het niveau van een etalage-uitstalling ternauwernood. Leuk, maar niet overtuigend genoeg.

Machteld Leij

'Speak, Memory', 12 dec. 2010 t/m 20 feb. 2011, Stroom, Hogewal 1-9, Den Haag, www.stroom.nl

Omer Fast, *Talk Show*, 2009, screenshot, Courtesy the artist and gb agency